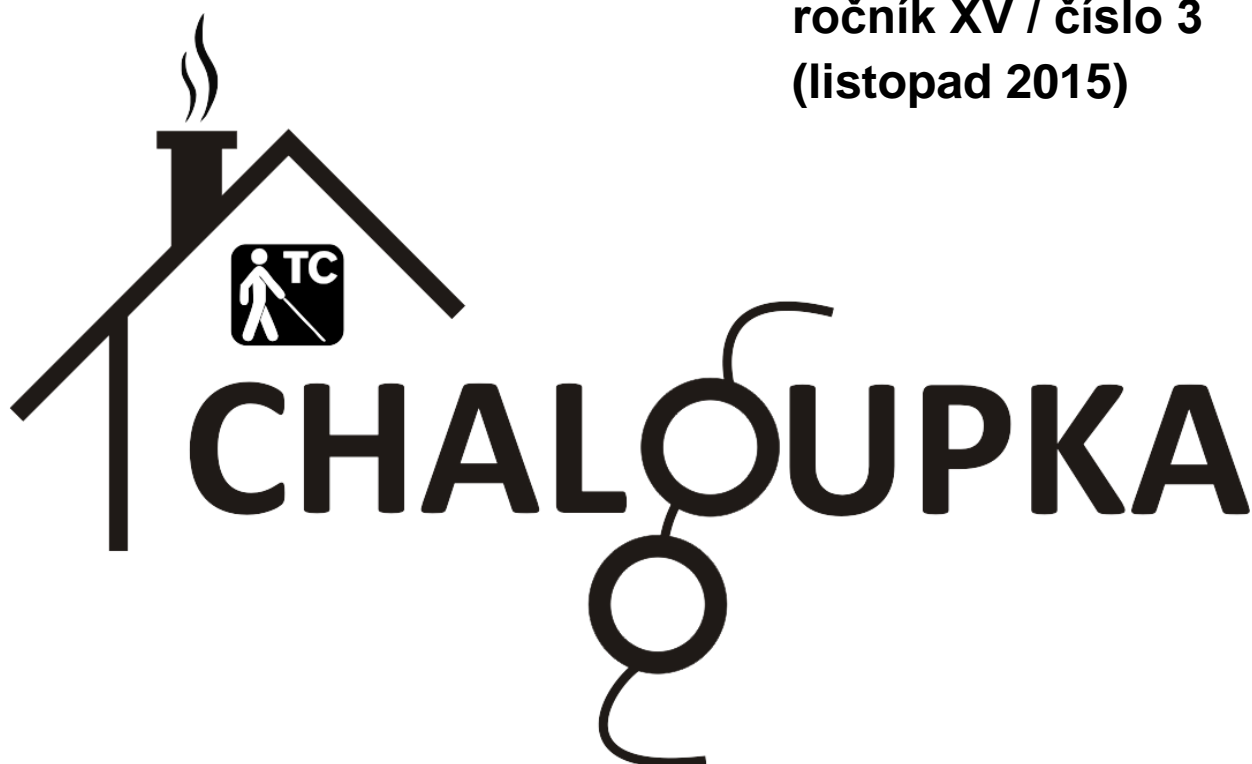

ročník XV / číslo 3
(listopad 2015)

Časopis pro čtenáře s těžkým zrakovým postižením z Brna a Jihomoravského kraje vychází ve zvětšeném tisku, ve slepeckém tisku, v digitální podobě a jako audio-nahrávka.

**Vydává:
obecně prospěšná společnost
TyfloCentrum Brno, o. p. s.
Chaloupkova 3
612 00 Brno**

**Časopis od roku 2005 dotuje Úřad městské části
Brno-Královo Pole (kralovopole.brno.cz).**

Obsah čísla:

CO JE U NÁS NOVÉHO	5
Dlouholetá spolupráce.....	5
Připravujeme se na zimu	5
ZAŽIJTE S NÁMI	6
V Brně se připravuje	6
Kurz vaření znovu v akci	6
Aktivity na nový rok	7
Další města připravují	8
Doba jedová	8
Předvánoční výtvarné dílny.....	8
Novinky v břeclavském TyfloCentru	8
Podzim a zima ve Vyškově (aneb, co plánujeme)	9
Novinky ve Znojmě a pozvání na společná setkání	10
Úřad práce ve Znojmě přístupný nevidomým	11
INFORMACE PRO KAŽDÉHO	13
Informace z oblasti IT	13
Ulice Malátova - nekonečný příběh	13
Mluvící informační panely na Hlavním nádraží v Brně	15
Informační ELP tabule na Zvonařce	15
Městská policie Brno radí.....	15
UDÁLO SE U NÁS	17
Podzimní barvy Lednicko- valtického areálu.....	17
Nevidomí za volantem znovu na Masarykově okruhu	19
Den otevřených dveří v břeclavském TyfloCentru	22
Pořád se něco děje	22
Jaro a léto ve Vyškově.....	23
Povídání o lesích na Znojemsku	24
PÍŠETE SAMI SOBĚ	26
Recept na vánoční perníčky.....	26
HLAVOLAMOVÉ OKÉNKO	27
Doplňte přísloví	27
UŽITEČNÉ KONTAKTY	28

Vážení čtenáři,

časopis Chaloupka poprvé vyšel před 15 lety. V letošním roce dostal v podobě zvětšeného černotisku i nový vzhled. A stejně jako časopis, i naše organizace si letos připomíná 15 let své existence. Je již velmi málo těch, kteří začátky pamatují. Začínali jsme se čtyřmi zaměstnanci. Dnes u nás pracují čtyři desítky zaměstnanců, z toho 22 zaměstnanců jsou lidé se zdravotním postižením, 13 z nich jsou lidé s těžkým zrakovým postižením.

Od roku 2006 máme svá pracoviště v Břeclavi, Vyškově, Znojmě a v Moravském Krumlově. V roce 2009 přibylo v Brně samostatné pracoviště naší dílny. Začínali jsme od nuly a dnes máme roční obrat 14 milionů korun. Za tím vším je poctivá práce všech zaměstnanců, kteří kdy v naší organizaci pracovali, kteří se Vám věnovali, radili Vám, pomáhali, doprovázeli Vás tam, kam potřebujete, naučili Vás spoustu dovedností, přivedli Vás na spoustu pěkných míst, zažili s Vámi spoustu pěkných chvil, přestože zrakový handicap Vám veškeré činnosti značně ztěžuje.

Nesmím zapomenout ani na ty, kteří se poněkud v pozadí, starají o chod organizace, připravují projekty a žádosti o dotace a granty, abychom vůbec mohli existovat. Bez potřebných financí to prostě nejde. Starají se o řádný chod a správné vyúčtování všech činností a evidenci všeho potřebného, o provoz jako takový a třeba i o čistotu našich pracovišť.

Nesmím zapomenout ani na ty, kteří nám fandí, pomáhají a věnují nám nejen finanční prostředky na činnost. Za 15 let nám dárci poskytli neuvěřitelných téměř 7 milionů korun.

Neustálá obměna pracovníků je problém dneška. Těch, kteří vydrží řadu let, je opravdu hodně málo. Dnes je pro mladé kolegy normální vystřídat během života několik zaměstnání. Další příčinou poměrně velké výměny pracovníků je nedostatečné dotování našich sociálních služeb, které udržuje mzdy, jež si můžeme dovolit vyplácet, na poměrně nízké úrovni. Mladí lidé, kteří studují sociální práci na vysokých školách, volí tento obor proto, že považují sociální práci za velmi smysluplnou, ale chtějí si touto prací vydělat na slušné živobytí. Výše dotací každý rok opakovaně neumožní, abychom optimální mzdy mohli zaměstnancům přiznat.

Přes všechna úskalí provozování sociálních služeb, má tato práce obrovský smysl. Dokládá to nejen nespočet uskutečněných aktivit, ale i Vaše ohlasy a zájem o naše služby.

K 15. výročí vzniku naší organizace jsme připravili velký nástěnný kalendář s 12 příběhy našich klientů. Výročí vzniku naší organizace jsme věnovali i naše aktivity na Tmavomodrém festivalu nebo tradiční plavbu po brněnské přehradě. Do bezplatného nájmu jsme získali nový automobil v rámci projektu „sociální auto“. Zorganizovali jsme 3. ročník výjimečné akce na Masarykově okruhu, kde si spousta našich klientů vyzkoušela řízení osobního auta. Umístili jsme se mezi prvními 100 organizacemi ankety Brno TOP100. Mezi oceněnými organizacemi v této anketě pro rok 2015 bylo pouze 5 organizací poskytující sociální služby a naše organizace byla mezi nimi. Patnáctý rok našeho působení bude za chvíli za námi, nastává čas adventní a já nám všem přeji hlavně jeho klidné prožití. Děkuji Vám, vážení klienti za vaši přízeň a budeme se těšit na setkávání s Vámi i v příštím roce.

Hana Bubeníčková

Dlouholetá spolupráce

S příchodem měsíce listopadu pomyslně odpadl i lísteček z našeho stromu kolegů. Po 8 letech působení v TyfloCentru se s námi rozloučila Tereza Kozderová, vedoucí centra aktivizace a poradenství. Děkujeme za odvedenou práci, čas a nápady, které vložila do akcí pro klienty i do vedení svého týmu. Přejeme jí, aby se jí dařilo nejen v pracovním, ale i osobním životě.

Kolegové Centra aktivizace a poradenství

Připravujeme se na zimu

Tak jako příroda, tak i pracovníci TyfloCentra se připravují na zimní období. S příchodem zimy se i často komplikuje doprava do TyfloCentra, tak i samotný program, který nabízíme. Uvidíme, jaká letos bude zima, přejme si, aby byla mírná na nachlazení a úrazy, ale za to krásná a zažili jsme krásné bílé Vánoce.

Milí čtenáři, dbejte zvýšené opatrnosti, když se budete pohybovat venku, je již brzo tma a tak je dobré být viděn, pokud jste tak ještě neučinili, doporučujeme nosit reflexní pásy, či oblečení.

S vtíravým chladným obdobím Vás může přepadnout nejen nachlazení, ale i nějaká ta chmurná nálada, prosím udělejte si pro radost dobrý čaj, či zavolejte Vaším známým pro hřejivá slova.

Martina Landová

V Brně se připravuje

Kurz vaření znovu v akci

Rádi baštíte? Zajímáte se o vaření a zjišťujete nové recepty a trendy v kuchyni? Nebo se chcete naučit něco uvařit, abyste mile překvapili partnera/ku nebo někoho z rodiny. Tak tento článek je určen právě pro Vás. Po roce se v TyfloCentru Brno od listopadu otevírá kurz vaření, opráší se hrnce, vymetou pavouci a můžeme začít. Harmonogram kurzu je 10 lekcí po 4 hodinách, které obsahují nákup potravin, samotné vaření, stolování a úklid. Kurz bude v duchu české kuchyně, aby si každý účastník vyzkoušel uvařit různé druhy potravin (rýže, brambory, vepřové maso, ryba aj.) Rádi bychom k tomu přidali i lehké moučníky pokud o to bude zájem. Začneme s jednoduššími pokrmy např. zeleninový salát s kuřecím masem a dále se bude přidávat na obtížnosti. Žádný strach, nic se nebude lámat přes koleno, je to od toho se něco naučit a strávit u toho příjemné chvíle. Hlásit se můžete u Ivony Finstrlové na telefonním čísle 515 919 667 nebo na mailové adrese finstrlova@tyflocentrumbrno.cz

Rozloučím se s Vámi citátem od neznámého autora „Je třeba jíst, abys žil, a ne žít, abys jedl.“

Přátelé, těším se na Vás

Ivona Finstrlová

Aktivity na nový rok

Postupně se připravuje i výhled aktivit, které bychom Vám chtěli nabídnout v příštím roce. Proto bych Vás ráda vyzvala k zapojení do plánování aktivit. Co by zajímalo Vás? Kam byste chtěli vyrazit a co prozkoumat? Vy jste aktéři našich vycházek, exkurzí besed a dalších aktivit i na Vašem názoru záleží. Napište nám, abychom měli inspiraci.

Výhledově, plánujeme na rok 2016 ekologicky zaměřené aktivity, co třeba pěstování bylinek? Uvidíme, jak se potážeme se zájmem od Vás a s nabídkou organizací zaštiťujících ekologické vzdělávání.

Protože je mezi Vámi i několik nadšených cestovatelů, rádi bychom pokračovali v cyklu cestovatelských besed a zavítali do známých i méně známých destinací.

Nadšencům pro turistiku slibujeme další vycházky za poznáním naší krásné vlasti, abychom udrželi a posílili naše zdraví. Pro ty, kteří nejsou na dlouhé cesty, nabídneme jistě i menší procházky v nenáročném terénu, aby si na své přišel každý z Vás.

Co Vám chybí v naší nabídce? Nebojte se, napište nám, čekáme na to.

U dalších aktivit se těšíme, na shledanou.

Martina Landová

Další města připravují

Doba jedová

Víte opravdu, co jíte? Literární kavárnu na toto téma navštívíme v Městské knihovně v Břeclavi. Dozvíme se, zda jedů okolo nás neustále přibývá, a kde všude se vyskytují. Výrobci, léčiv, potravin a kosmetiky nechtějí říkat negativa o svých výrobcích. Je jen na nás, jak jejich triky odhalíme a nenecháme se „otrávit“.

Elena Výtisková

Předvánoční výtvarné dílny

V předvánočním čase se stalo tradicí vyrobit si nějakou drobnost. My se letos v Břeclavi pustíme opět do výroby svíček ze včelího vosku. Vyzkoušíme udělat vánoční přání a jmenovky na dárky technikou Tea bag folding (skládání čajových sáčků). Vůni jehličí si vychutnáme při výrobě svícňů a dekorací, které ozdobí středisko i naše domovy.

Elena Výtisková

Novinky v břeclavském TyfloCentru

Od září jsme v břeclavském TyfloCentru připravili pro naše klienty nové aktivity.

Potkáte na ulici občas někoho divně oblečeného, ostříhaného nebo někoho kdo se „chová jinak“? Určitě se to občas stane. Proto jsme mezi naše aktivity nově zařadili cyklus besed o městských subkulturách s názvem Kmeny. Vždy jednou za měsíc si popovídáme o životních názorech, hodnotách i chování těchto odlišných lidí. Abychom vše lépe pochopili, shlédneme i stejnojmenný dokument na i-vysílání ČT a podělíme se o své zkušenosti s danou subkulturou.

Novou aktivitou je i sledování filmů a dokumentů se zvukovým popisem. Sledujete film a nerozumíte jeho ději? Není nic jednoduššího než se o tom zmínit v TyfloCentru. Pracovnice ověří, zda má film zvukový popis. Pokud ano, můžete ho znovu shlédnout a pochopit i detaily, kterých si možná ani vidící člověk nevšimne.

Elena Výtisková

Podzim a zima ve Vyškově (aneb, co plánujeme)

Jaké aktivity plánujeme pro podzimní a zimní měsíce u nás ve Vyškově?

Máte rádi nenáročné turistické procházky? Pojd'te s námi hledat poklad! Jaký poklad? To vám prozradí zajímavá hra s názvem Geocaching. Pravidla hry přizpůsobujeme slabozrakým i nevidomým. Co to vlastně geocaching je? Hra, ve které je trochu sportu, turistiky a zeměpisu. Hledají se ukryté schránky pomocí zeměpisných souřadnic, které si pro vás předem připravíme. Skrytá schránka neboli poklad se nazývá cache (používá se i český název keška). Jednou ze základních myšlenek geocachingu je přivést zúčastněné na zajímavá místa a získat o nich nové informace a to je naším cílem. V popisu cache jsou uvedeny informace o místě s jeho zvláštnostmi a zajímavostmi, které nás obohatí. My máme v plánu objevit některé „poklady – kešky“ umístěné ve Vyškově a jeho okolí. Společnými silami se nám to určitě podaří a užijeme si spoustu zábavy.

Zveme vás také do solné jeskyně, která vám poskytne kromě léčebného efektu i tolik potřebný odpočinek a možnost načerpat nové síly a energii.

Pro vás, kteří si rádi protáhnete tělo, jsou plánovaná bowlingová setkání a zavítáme také do areálu Aquaparku ve Vyškově.

V našem středisku budou stále pokračovat vámi oblíbené besedy s očním lékařem MUDr. Liborem Němcem. Také plánujeme další neméně zajímavé besedy např. o cestování, o bylinách a práci floristů, o zdravé výživě atd. Velmi cenná jsou pro nás pravidelná motivační a hodnotící posezení s vámi klienty.

Pokud Vás některá z plánovaných akcí zaujala, neváhejte a podívejte se na podrobnější informace v programech aktivit na jednotlivé měsíce nebo Vám informace poskytneme na telefonních číslech

532 308 248 nebo 774 715 108 a také prostřednictvím

e-mailu: novosad@tyflocentrumbrno.cz.

TĚŠÍME SE NA VÁS!

Martin Novosad

Novinky ve Znojmě a pozvání na společná setkání

Poslední měsíce ve Znojmě byly plné změn. Díky těmto změnám, bych vám ráda představila své dvě nové kolegyně. Na pozici sociální pracovnice k nám nastoupila Bc. Pavlína Svobodová a na místo administrativní pracovnice Ing. Jana Březinová. Obě kolegyně se už plnohodnotně podílí na chodu střediska a těší se na setkání s vámi.

Ted' už k připravovaným aktivitám, Na konci listopadu se můžete těšit na cestovatelskou besedu s panem Maderem, tentokrát navštívíme Maroko, setkáme se s exotickým islámským světem i s kulturou původních Berberů. V prosinci se budeme připravovat na vánoce,

při výtvarné dílně si vyrobíte závěsný vánoční stromeček, kterým si vyzdobíte svá okna. Vánoční setkání se stala tradiční součástí našeho programu, letos si snad nezamotáme ruce při pletení vánočky.

V roce 2016 pro vás připravujeme pokračování cyklu besed „Poznáváme světovou gastronomii“, na jaře se budeme věnovat ruské, španělské a mexické kuchyni. Nově pro vás připravujeme setkání s prvky reminiscenční „vzpomínkové“ terapie, společně si můžete zavzpomínat na zajímavé i běžné okamžiky z vašeho života a sdílet je s ostatními. Abychom paměť procvičili, budeme se i dál setkávat u „paměťolamů“.

Snažíme se myslet i na vaši bezpečnost a tak plánujeme besedu s pracovníky Městské policie o tom, jak se bezpečně pohybovat ve městě a co udělat pro to, abyste se doma cítili bezpečně. Mluvit budeme i o tom, jak nenaletět různým podvodníkům.

Eva Pexová

Úřad práce ve Znojmě přístupný nevidomým

Město Znojmo a jeho další instituce se zpřístupňují lidem se zrakovým postižením. V letošním roce se mi podařilo prosadit instalaci hlasového a orientačního majáčku na budově Úřadu práce. Majáček je umístěn nad vchodem do budovy ÚP a po stisku příslušného tlačítka na VPN vysílače podává informace o tom, jaké instituce v budově sídlí, kde se nachází vrátnice a kolik je schodů před budovou.

V tomto článku bych vám ráda přiblížila, jak celé jednání probíhalo a jak dlouhá doba uplynula od prvního oslovení úřadu až k samotnému umístění majáčku. Nejdříve jsem jednala s panem ředitelem Úřadu práce

Ing. Emilem Čopfem a vysvětlila mu proč je pro naše klienty orientační majáček důležitý a jak přispěje k samostatnosti lidí se zrakovým postižením. Ze strany pana ředitele jsem se setkala z velice vstřícným přístupem a tak mohlo schválení našeho záměru postoupit na vedení Úřadu práce v Brně. Po schválení umístění a zapojení majáčku proběhlo výběrové řízení pro dodání majáčku, to vyhrála se svou nabídkou firma Elvos. Zhruba po roce tedy mohlo dojít k montáži hlasového a orientačního majáčku a vše funguje jak má. Proto mi dovoluete informovat naše nevidomé a slabozraké spoluobčany, že už i znojemský Úřad práce je přístupnější našim potřebám.

Petra Šeneklová

Informace z oblasti IT

Vážení přátelé,

v listopadu 2015 uplyne právě 1 rok od doby, kdy byla uvedena do provozu cloudová služba FriendlyVox. Jedná se o mluvící internetovou službu, která svým uživatelům nabízí možnost získávat informace z internetových portálů Blesk, IDnes, Novinky a dalších, přečíst si v elektronické formě MF Dnes, využívat vlastní e-mailovou poštu, pracovat se slovníky, získávat informace z Youtube či Wikipedie, hrát online hry a řadu dalších užitečných i zábavných funkcí. A to vše i na počítačích, které nejsou vybaveny hlasovým výstupem.

Pokud by vás možnost využití FriendlyVoxu zaujala, tak nás navštivte v brněnském TyfloCentru. Rádi vám předvedeme všechny jeho možnosti a v případě vážného zájmu vás jej naučíme využívat.

pracovníci sociální rehabilitace

Ulice Malátova - nekonečný příběh

V důsledku pokračujících výkopových prací, které se pomalu přesouvají z Rostislavova do Mojmírova náměstí, dochází opět ke změně pěší trasy od tramvajové zastávky Husitská Na Chaloupkovu ulici.

Pokud tedy budete mít cestu do našeho TyfloCentra nebo na Úřad práce, tak Vám doporučujeme jít po pravé straně ulice Malátovy, kde je chodník již v celé délce vydlážděný. Jděte tedy podél zdi po pravé ruce dolů. Před odbočením z Malátovy ulice do Rostislavova náměstí přechází dlažba v udusaný písek. V tomto místě

se chodník zužuje. Proto se držte co nejbliž zdi domu, kterou máte stále po pravé ruce. Za rohem jděte stále podél zdi asi 10 metrů, až na pískový podklad naváže opět tvrdá dlažba. Jděte po ní ještě 5 kroků, zabočte doleva a dohleďte provizorní dlážděný chodníček, který přechází přes pruh trávníku oddělující chodník od vozovky Rostislavova náměstí.

V přímém směru přejděte vozovku. Po levé ruce budete mít zábrany výkopu. Na protější straně opět přejdete po druhém improvizovaném dlážděném chodníčku přes zatravněný prostor na chodník. Dohleďte obrubník na jeho vzdálenější straně, zabočte vlevo a podél něj se vraťte pár kroků na úroveň křižovatky. Zde, s využitím reliéfních signálních pásů, přejděte po funkčním značeném přechodu přes ulici Chaloupkovu na druhou stranu. S využitím signálních pásů přijdete na roh restaurace YVY. Podél zdi pak můžete jít rovně (zede' máte po levé ruce) do TyfloCentra, nebo vlevo (zede' máte po pravé ruce) na Úřad práce na Mojžírově náměstí. Tento stav se pravděpodobně protáhne až do listopadu příštího roku.

Pokud se ještě vrátíme na horní stranu ulice Malátovy, tak Tu je možné přejít ve směru od tramvajové zastávky směrem k Žouželkovi v místě původního přechodu. Povrch je zde sice nerovný a částečně štěrkový, ale nehrozí zde nebezpečí nechtěného vstupu do vozovky ulice Palackého.

Josef Konečný

Mluvící informační panely na Hlavním nádraží v Brně

Na brněnském Hlavním nádraží byly vyměněny staré - překlápěcí - informační tabule s odjezdy a příjezdy vlaků za nové, digitální, které jsou vybaveny také akustickým výstupem. Po aktivaci tohoto výstupu vysláním povelu č. 6 z vysílače VPN se dozvíte nejen odjezdy vlaků, ale především to, co se dá snadno v hlášení přeslechnout, tedy číslo nástupiště a číslo koleje, ze které daný vlak odjíždí. Použitelný mluvící informační panel je umístěný v odchozím podchodu naproti schodišti z odchozí haly vlakového nádraží. Panel, respektive jeho hlasový výstup je v současné době v testovacím režimu a většinou spíš nefunguje, než funguje, ale přesto jej můžete otestovat kdykoliv půjdete kolem. Pokud sami nebudeme tlačit na jeho zprovoznění, tak to za nás nikdo neudělá.

Josef Konečný

Informační ELP tabule na Zvonařce

Také na Ústředním autobusovém nádraží Zvonařka, konkrétně na nástupištích A a B u stanovišť 1 a 6, jsou umístěny 2 informační panely typu ELP. Po stisku tlačítka 1 je můžete využít jako orientační majáček a po vyslání povelu č. 6 se dozvíte odjezdy nejbližších čtyř spojů, které z uvedených nástupišť odjíždějí.

Josef Konečný

Městská policie Brno radí

S podzimem se počasí mění ze slunečného na deštivé, a tak lidé obvykle tráví více času ve svém bytě či domku, kde mají pocit bezpečí. V poslední době se

bohužel množí případy, kdy u domovních dveří zazvoní podomní prodejce s různými „výhodnými“ nabídkami a snaží se Vás přesvědčit o jejich neodolatelnosti. Nejčastěji přichází kvůli údajně výhodnější ceně energií nebo skvělému pojištění, jindy Vám předvedou kuchyňské nádobí či zdravotnické přístroje. Výjimkou nejsou ani případy, kdy technik bez předchozího upozornění dorazí na kontrolu elektroměrů nebo plynoměrů.

Budete-li svědky takového jednání nebo Vás přímo někdo osloví, ihned volejte na číslo 156, tedy na tísňovou linku Městské policie Brno. Zpravidla se bude jednat o podomní prodej, který je v celém městě Brně zakázaný.

Josef Konečný

Podzimní barvy Lednicko- valtického areálu

Obvykle se na stejná místa vracíme s větším časovým odstupem, abychom mohli porovnat změny. Jinak tomu však bylo při našem druhém podzimním výletu do Lednice, který se uskutečnil

13. října. Už při prvním výletu se ukázalo, že jeden den v Lednici je opravdu málo. Proto jsme se s paní Ing. et Ing. Romanou Šnajdárkovou dohodli na výletu dalším. Tentokrát se našim cílem staly historické stavby v lednickém parku a jeho okolí.

Maurská vodárna

Tato stavba byla navržena tak, aby částečně sloužila jako parní lázně a zároveň jako technické zázemí zavlažovacího systému v parku. Turbína, kterou zde instaloval Viktor Kaplan, vyráběla elektřinu pro zámek i část obce. Nyní je původní zachovalá turbína umístěna v Brně v Technickém muzeu. U vodárny jsme nasedli na vůz tažený koňmi, který nás odvezl k našemu dalšímu cíli, Janohradu.

Janohrad

Hrad byl vybudován podle projektu Josefa Hardmutha na místě obtékaném ze tří stran řekou Dyjí. Sloužil panstvu jako lovecký zámeček, kde se shromažďovali před honem a jako místo pro konání posledních lečí. Nyní je zde krátký prohlídkový okruh, který jsme vzhledem k nabitému programu neabsolvovali. Cestou zpět nás paní Šnajdárková začala seznamovat

s historickým vývojem parku. K nejstarším zásahům do krajiny LVA patřilo vybudování soustavy lednických rybníků ve 14. a 15. století. 17. a 18. století se pak neslo v duchu barokní úpravy krajiny protkané průhledovými alejemi a úpravou lesních porostů pro potěšení šlechty. První zprávy o vysazování dřevin amerického původu do nové zahrady jsou z roku 1801. Po návratu k výchozímu místu u vodárny a malém občerstvení jsme se vydali po cestě na levé straně rybníka.

Akvadukt

Cestou k akvaduktu nám naše průvodkyně ukázala další zajímavá místa. Podle vysazených tisů, které mají navozovat změnu, lze i v dnešních dnech zjistit, kde původně byly umístěny mosty v zámeckém parku. Až někdy budete stát před akvaduktem, všimněte si vyvýšeného místa. Dříve na něm stával Čínský pavilon, který byl zbořen v roce 1892. Z blízkého přístaviště lze spatřit už jen torza kamenů. Romantická stavba akvaduktu s umělou jeskyní stylově napodobuje římské vodovody. Kamenný akvadukt podpírá 8 pilířů. Z uměle „zhrouceného“ devátého pilíře pak voda padala do rybníka a tvořila vodopád. Jeskyně a poustevna začleněná do této stavby měla přidat parku romantiku. Přes restaurovaný čínský most jsme se vydali k Minaretu.

Minaret

Možná uhadnete, co má společného většina staveb, které jsme navštívili. Až na Maurskou vodárnu je vyprojektoval Josef Hardmuth. Pravděpodobně už ho nespojíte s vynálezem, který mnozí z nás používají denně. Když uvidíte Minaret, zamyslete se nad tím, co

vám připomíná. Pokud se vám vybaví obyčejná tužka, uhodli jste správně. Hardmuth nevymýšlel jen stavby, ale došel i na nápad, jak obalit tuhu dřevem tak, aby nešpinila a dala se ořezávat. Minaret měří téměř 60 m a na jeho horní ochoz jsme vystoupali po 302 schodech. Výhled vzhledem k zatažené obloze nebyl velký, přesto nás potěšil sportovní výkon při jeho zdolání.

Posledním zážitkem byla projížďka lodí po zámecké Dyji. V přístavišti nedaleko Minaretu jsme nasedli na loď, která nás přivezla do výchozího bodu u Maurské vodárny. Během cesty jsme měli možnost sledovat nejen krásně vybarvené podzimní listí, ale pan kapitán nám ukázal i jak dokáže bobr evropský ohryzat strom, aby z něj vytvořil hráz.

Na závěr jsme poděkovali paní Šnajdárkové za její poutavý výklad o stavbách a parku. Po náročném dni přišlo vhod posezení u kávy a čaje v zámecké restauraci. Hodnocení akce bylo pozitivní, a proto se možná do Lednicko-valtického areálu na jaře vydáme znovu. Obujeme turistické boty a prohlédneme si další drobné stavby.

Elena Výtisková

Nevidomí za volantem znovu na Masarykově okruhu

Jak lépe oslavit 15. výročí od založení naší společnosti, než tolik, mezi zrakově postiženými, vyhledávanou zážitkovou akcí na Masarykově okruhu?

Akce byla určena občanům z řad nevidomých a slabozrakých, kteří dosáhli věku 18 let a jedinou překážkou pro získání řidičského průkazu je jejich

zrakové postižení. Akce se zúčastnilo více než pět desítek nevidomých a slabozrakých z celé republiky... Ve středu 7. 10. 2015 tedy zažila autobusová linka 52 velký nápor cestujících, kteří zamířili právě na Masarykův okruh do Žebětína.

Co bylo pro účastníky z řad zrakově postižených připraveno?

Po příchodu bylo nutné se zaregistrovat a vyzvednout si prozatímní průkaz řidiče. Dalším bodem byl „zácvik“, tedy nácvik základních dovedností – startování, řazení, zatáčení a zastavení vozidla. Pokud „studenti“ nácvik úspěšně zvládli, mohli absolvovat samotnou jízdu po Masarykově okruhu, kde nabyté vědomosti ihned zúročili.

Během čekání na zácvik či samotnou jízdu po okruhu nebyl čas zahálet. Na přilehlém parkovišti nabízeli svůj program zástupci Městské policie Brno, dopravní policie a hasičů. Bylo možné vyzkoušet si výstroj, zbraně, osahat si veškerou techniku, posadit se za volant hasičského auta, klást zvědavé otázky atp. Stejně tak bylo možné čekat na dráze a poslouchat ohlasy těch, kteří už jízdu absolvovali.

Speciálním překvapením pro letošní rok byla možnost svézt se po okruhu také na motorce a to buď sportovní nebo tzv. chopperovi. Poslední hodinu před ukončením akce to na okruhu pěkně burácelo.

Bez koho by to nešlo?

Autoškola Pelikán – která poskytla 5 výukových vozů, 5 instruktorů a celý den s námi spolupracovali bez nároku na odměnu

Autoškola Suchý – která poskytla jedno vozidlo s instruktorem a celý den s námi spolupracovali bez nároku na odměnu

Jiří Mičánek – který zapůjčil závodničku, motorku a sportovní kombinézu k haptické prohlídce

Restaurace Paddock, Pekárna Kulhánek a Drápal – zajištění občerstvení za sponzorskou cenu

Dobrovolníci firmy SAP – kteří doprovázeli zrakově postižené a dělali jim společnost po celý den

Michal Egi Eger – který nám celý den profesionálně zdokumentoval

V neposlední řadě akciová společnost Automotodrom Brno – která nám pronajala prostory a zapůjčila potřebné vybavení

Bez pracovníků naší společnosti, bez dobrovolníků a dalších osob ochotných pomoci...

Vám všem děkujeme! Bez vás by se akce takového rozsahu nepodařila zorganizovat!

Nejčastějším přáním účastníků byla možnost projet se po okruhu alespoň dvakrát a umožnit jízdu vidícím partnerům s klapkami na očích. Pokusíme se při dalším ročníku na tato přání pamatovat.

Tereza Kozderová

Den otevřených dveří v břeclavském TyfloCentru

21. října se otevřely dveře v břeclavském TyfloCentru. Možnost nahlédnout „pod pokličku“ naší práce využilo 54 návštěvníků. Mezi prvními návštěvníky byli novináři z Břeclavského deníku a pan starosta Břeclavi Ing. Pavel Dominik s panem místostarostou Ing. Zdeňkem Urbanem. Dalšími návštěvníky byli převážně studenti oboru Zdravotnický asistent, kteří se budou s lidmi s postižením zraku setkávat při výkonu svého povolání. Zajímali se o to, jak můžeme klientům pomoci, a jaké služby jim nabízíme. Všichni návštěvníci si vyzkoušeli pomůcky pro nevidomé i chůzi s bílou holí. Ono obejít koš nebo židli, když člověk nevidí, není zase až takový problém, ale zdolat 4 schody už bylo obtížnější. Všichni to bezpečně zvládli a odnesli si neobvyklý zážitek.

Elena Výtisková

Pořád se něco děje ...

Touto větou by se dalo definovat dění v břeclavském TyfloCentru. Po parném létě, kdy jsme se všichni raději chladili ve stínu, nastal na teploty přívětivější podzim. V září zažili klienti v Břeclavi několik velkých chvil. Tou první bylo převzetí nového sociálního auta na Městském úřadě v Břeclavi. Setkání s panem starostou i dalšími zúčastněnými využili klienti k rozhovoru nejen o potížích s postižením zraku, ale také o běžných životních situacích, které zažívají. Dalším zážitkem byl výlet do Valtic. Spolu s klienty ze Znojma a Vyškova jsme navštívili Národní zemědělské muzeum a zámek. Kdo v NZM ve Valticích ještě nebyl, určitě ať se tam zastaví. Vidět živé ryby, poslouchat hlasy ptáků, prohlédnout si zemědělskou techniku (po dohodě

i hmatem), projít se po pocitovém chodníku nebo přivonět si k bylinkám, se Vám na jednom místě jen tak nepodaří! Na konci září jsme navštívili Luhačovice. Víte, že jsou to čtvrté největší a jedny z nejkrásnějších lázní v ČR? Nachází se v malebném údolí nedotčené přírody v oblasti Bílých Karpat. Okouzlili nás léčivé prameny i neopakovatelná architektura, na které se podílel také architekt Dušan Jurkovič. A aby toho nebylo málo, vydáme se v říjnu do Lednice. Navštívíme Minaret, Janův hrad, svezeme se lodí i koňským povozem

Elena Výtisková

Jaro a léto ve Vyškově

Pěkné letní počasí nás často „vytáhlo“ ven do přírody a poznávat zajímavá místa.

Zavítali jsme do ZOO PÁRKU a DINOPÁRKU v okrajové části Vyškova v Marchanicích. V této krásné moderní zoologické zahradě žije více než sto třicet druhů zvířat z celého světa! A nás zde čekala různá překvapení – přímý kontakt s některými zvířaty i jejich krmení. Užili jsme si spoustu zábavy! V Dinoparku jsme zase obdivovali velmi působivé pohyblivé a ozvučené druhohorní dinosaury v životních velikostech.

Vydali jsme se také k nedalekému rybníku Kačenec. Tento rybník je vybudován na Roštěnickém potoku a nachází se asi 1 km jižně od města Vyškova. Je rozdělen na dvě části. Menší část (Kačenec I) je rybník určen především k chovu ryb a větší (Kačenec II) slouží jako nádrž akumulací a také ke koupání a odpočinku v přírodě. Celý rybník lze po vybudované stezce pěšky obejít a vnímat tak nejen krásnou přírodu, šumění vodní hladiny, ale také zpěv ptáků.

Labyrint pod Zelným trhem v Brně byl dalším naším cílem a my jsme se stali odvážnými objevovateli skrytých podzemních světů s tajemnými zákoutími středověkých chodeb a sklepů. Zdolali jsme 212 schodů a pohybovali se i v hloubce 6 až 8 metrů pod povrchem náměstí a nechali na sebe „dýchat“ historii. Zelný trh patří k nejstarším dochovaným náměstím v Brně. Odjakživa byl rušným místem, které žilo každodenním obchodováním. Zdejší sklepy vznikaly pod jednotlivými domy a sloužily zejména k uchovávání potravin, zrání piva a vína v sudech i jako úkryt v době válek. Především však byly zázemím trhoveckého života Zelného trhu. Původně nebyly sklepy vzájemně propojeny. Spojením sklepů do jednoho celku vznikla unikátní soustava historických sklepení a chodeb, která dostala název Labyrint pod Zelným trhem.

Ve Vyškově jsme také rádi soutěžili a užívali si krásná sportovní setkání bowlingová i setkání při pétanque.

Setkávali jsme se i na pravidelných besedách s očním lékařem MUDr. Liborem Němcem, který našim klientům vždy předá cenné rady a doporučení vyplývající z jeho zkušeností.

Martin Novosad

Povídání o lesích na Znojemsku

Jedno horké letní ráno jsme se s klienty znojemského TyfloCentra sešli u Jihomoravského muzea a společně se vydali do Gránického údolí, kde pro nás pracovníci Městských lesů Znojmo připravili besedu. Čekala nás poměrně strmá kamenitá stezka, kterou jsme sešli až ke Gránickému potoku, který byl tou dobou už prakticky vyschlý. Podél potoka ale rostou vzrostlé stromy, které nám v úmorném vedru poskytly stín a trochu příznivější

klima. Za krátkou dobu jsme došly ke Spálenému mlýnu, kde je nově vybudovaný krásný dřevěný altán.

Tady už nás přivítala paní Ing. Jana Gabrhelová, pracovnice Městských lesů Znojmo a představila nám své kolegy. Všechny nás zajímalo, co si pro nás připravili, jistě něco zajímavého. Usadili jsme se a poslouchali, jak lesníci na Znojemsku hospodaří, jaké tu nejčastěji rostou stromy a jak poznáme jejich stáří. Osahali jsme si listy a plody některých stromů a zkoušeli rozeznávat jednotlivé druhy.

V další části besedy jsme zabrousili i do historie Gránic a na vlastní uši okusili myslivecké signály. Společně jsme vyzkoušeli jaké je to obejmout stoletý nebo dvacetiletý strom, dotekem jsme zjišťovali, že listy a kůra jednotlivých dřevin nejsou stejné a že každé lesní zvíře má na dotek zcela jiný kožíšek.

Po besedě nám pan myslivec zatroubil signál na rozloučenou a my se vydali opět do náručí rozpáleného města. Beseda byla nabitá množstvím zcela nových informací, které klienty zaujali, proto jsme se s paní Janou Gabrhelovou domluvili na další společné setkání, která tentokrát proběhne v Městském lesíku.

Petra Šeneklová

PÍŠETE SAMI SOBĚ

Recept na vánoční perníčky

Nedá mi to, abych se s Vámi nepodělila o recept na perníčky. Pečeme je s vnučkou, každý rok nejmíň dvakrát, (Vánoce, Velikonoce) a někdy jen tak pro radost. Jsou moc dobré, neztvrdnou a v uzavřené krabici vydrží i půl roku, pokud je nesníte.

Na těsto budete potřebovat:

40 dkg hladké mouky,

6 dkg tuku Hera,

10 dkg medu,

1 lžičku koření na perník (Medový perník od Kotányi),

14 dkg mletého cukru,

2 vejce,

1 lžičku jedlé sody.

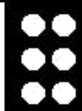
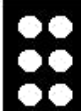
Ze surovin vypracujeme těsto, které necháme 1 den odpočinout v lednici. Z těsta vyválíme plát o výšce 3mm , vykrajujeme tvary, které pečeme na pečícím papíru v mírné troubě. Po upečení potřeme rozšlehaným vejcem

Poleva: 1 bílek, 14 dkg mletého cukru, pár kapek citrónové šťávy.

Důkladně ušlehat na hustý bílkový sníh a pak jen zdobit.

Až je upečete, vezměte jich pár do TyfloCentra. Uvidíte, že se povedou všem!

Klientka břeclovského TyfloCentra

Speciální sekce právě pro Vás, co máte rádi humor, nebo nějaké ty hlavolamy. Doufáme, že závěrečné stránky naší Chaloupky budou pro Vás příjemným odlehčením a v dalších číslech se setkáme právě s Vašimi vtipy a hlavolamy.

Doplňte přísloví

V následujících řádcích jsou napsána známá česká přísloví, vyzkoušejte, kolik jich znáte a dokážete doplnit?

1. Vidět Neapol a ...
2. Kdo jsi bez viny ...
3. Láska hory...
4. Koho chleba jíš...
5. Co se doma uvaří...
6. Proti gustu...
7. Ve dvou rada...
8. Bližší košile...
9. Sliby...
10. Jiný kraj...
11. Vlk se nažral...
12. Pozdě plakat...
13. Kůň je jednou hříbětem...
14. Není šprochu....
15. Od včely pochází med...

Martina Landová

UŽITEČNÉ KONTAKTY

TyfloCentrum Brno, o. p. s., Chaloupkova 3, Brno

***Vedení společnosti* 515 919 770**

e-mail: vedeni@tyflocentrumbrno.cz

Den pro neobjednané klienty v Brně: čtvrtek 13 – 17 hod.

RNDr. Hana Bubeníčková – ředitelka 774 715 100

Ing. Marie Vidláková – provozní manažerka 774 715 102

Ing. Olga Plachá – projektová manažerka 774 715 105

Lenka Marková – asistentka 774 715 092

Martin Kubiš – pomocné práce 515 919 775

***Dispečink asistenčních služeb* 515 919 670**

e-mail: asistence@centrumpronevidome.cz

Mgr. Martina Smrčková, vedoucí dispečinku 774 715 088

Mgr. Jeanne Štelclová, sociální pracovník 774 715 094

Josef Konečný, konzultant pro odstraňování arch.

bariér

e-mail: bariery@tyflocentrumbrno.cz

517 814 112, 774 715 110

Centrum sociální rehabilitace a technické pomoci

e-mail: info@centrumpronevidome.cz

Martin Vrána, poradenství, vedoucí, lektor, metodik

515 919 666, 774 715 103

Petr Kusák, poradenství, technik, lektor

515 919 668, 774 715 103

Bc. Ivona Finstrlová, DiS., sociální pracovník 774 715 103

Další lektori a konzultanti:

Ing. Jan Pokorný, Bc. Martin Baláž 515 919 665

externisté:

Bc. Roman Kabelka,

Mgr. Radek Pavlíček, metodik Blind Friendly Web

Lektori kurzů sociálních dovedností:

PhDr. Zbyněk Galvas, Marie Švejdová

Dílna HapAteliér, Poděbradova 58, Brno 532 307 958

---

e-mail: hapatelier@centrumpronevidome.cz

Mgr. Petr Sýkora, Ph.D., vedoucí 774 715 099

Jana Brzobohatá DiS. 774 715 096

Martina Kuklínková, DiS. 774 715 089

RNDr. Ludmila Grolichová, prodejna 774 715 093

Centrum aktivizace a poradenství 515 919 672

---

e-mail: aktivizace@centrumpronevidome.cz

e-mail: poradna@centrumpronevidome.cz

Martina Landová, DiS. 774 715 095, 515 919 671

Zlata Zumrová, aktivizace (úterý a středa) 515 919 672

Detašovaná pracoviště v Jihomoravském kraji

Břeclav: Mgr. Elena Výtisková

adresa: Sovadinova 6, 690 25 Břeclav

tel.: 532 308 076, 774 715 106

e-mail: breclav@centrumpronevidome.cz

den pro neobjednané klienty: středa 13 – 17 hod.

Vyškov: Mgr. Martin Bořivoj Novosad,

adresa: Osvobození 56, 682 01 Vyškov

tel. 532 308 248, 774 715 108

e-mail: vyskov@centrumpronevidome.cz

den pro neobjednané klienty: středa 13 – 17 hod.

Znojmo: Bc. Pavlína Svobodová, Ing. Jana Březinová,

Eva Pexová (úterý až čtvrtek), Petra Šeneklová

adresa: Masarykovo nám. 19, 669 02 Znojmo

tel. 532 307 909, 774 715 107, 774 715 090

e-mail: znojmo@centrumpronevidome.cz

den pro neobjednané klienty: středa 13 – 17 hod.

Moravský Krumlov: Eva Pexová (pondělí a pátek)

adresa: Růžová 39, 672 01 Moravský Krumlov

tel. 774 715 109

e-mail: m.krumlov@centrumpronevidome.cz

den pro neobjednané klienty: pondělí 13 – 17 hod.

Tyfloservis - krajské ambulantní středisko Brno

Ing. Bc. Petr Karásek (vedoucí)
Bc. Dana Dušková,
Bc. Marcela Vasilovská,
Mgr. Eva Žizlavská
Kamenomlýnská 2, 603 00 Brno
Tel. 541 212 810, 608 572 335-7
e-mail: brno@tyfloservis.cz

Oblastní odbočky SONS v Brně

e-mail: brno-odbocka@sons.cz	515 919 776
Brno-střed (Marie Tlačbavová)	
čtvrtek 15 – 17 hod.	736 680 669
e-mail: brnostred-odbocka@sons.cz	
Brno-sever (Marie Hauserová)	
úterý 15 – 17 hod.	776 497 738
e-mail: brnosever-odbocka@sons.cz	

Průvodcovské služby v Brně:

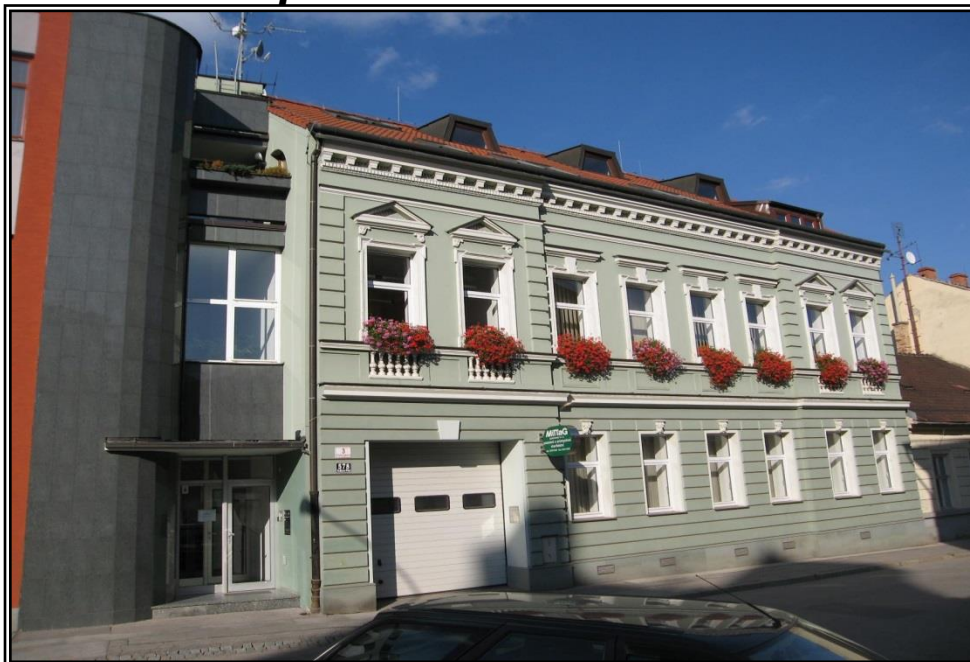
- 1. Dispečink asistenčních služeb naší společnosti**
tel. 515 919 670, 774 715 093
e-mail: dispecink@tyflocentrumbrno.cz
- 2. Průvodcovská služba ve stanici Brno, Hlavní nádraží**
tel. 725 764 984
- 3. DP asistent – průvodcovská služba Dopravního podniku města Brna, tel. 543 174 318, 723 980 676**

Průvodcovské služby v ČR:

---

www.sons.cz/pruvodcovske-sluzby.php

Dům na Chaloupkově č. 3

Na sečtenou v příštím čísle.

Redakčně pro vás připravili: Hana Bubeníčková, Ivona Finstrlová, Josef Konečný, Tereza Kozderová, Martina Landová, Martin Novosad, Eva Pexová, Petra Šeneklová, Elena Výtisková.

**Příjem příspěvků, úprava a sestavení: Martina Landová
Grafická úprava a formátování textu: Hana Bubeníčková**

Úvodník a korektury: Hana Bubeníčková

Audio verzi namluvil: Borek Kapitančik

Zpracování zvukové podoby: Roman Kabelka

Kopírování audioverzí na CD: Martin Vrána

Korektury bodového tisku, textová podoba:

Jan Pokorný

Úprava textu a tisk v bodovém písmu: Petr Kusák

Na distribuci se podíleli:

Martina Landová, Martin Kubiš

DMS DRAK ze svých mobilů zašlete na 87 777

Slepota může postihnout kohokoliv z nás.

Pomozte nám postavit moderní dům sociálních služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky.

Příspěť můžete zasláním dárcovské SMS:

DMS DRAK

nebo zasláním roční dárcovské SMS

DMS ROK DRAK

Měsíčně po dobu jednoho roku se z vašeho účtu mobilu odečte cena jedné dárcovské SMS.

**Cena jedné DMS je 30 Kč,
příspějete nám částkou 28,50 Kč.**

DĚKUJEME

**Sbírkové konto projektu Dům služeb pro nevidomé
Josefa Chaloupky, č. ú.: 30015 – 2025306339 / 0800.**